

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloquentiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

LIX. Elogium agriculturæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

quia nostris peccatis eos abigimus, partim Dei concessu, qui suo certo consilio vult premi Ecclesiam, ut exerceatur fides, invocatio, patientia, & similes virtutes. *Hic digredere ad explicationem doctrina, quomodo sancti Angeli retineantur.* Retinentur vera animi pietate, & honesta morum gubernatione, hoc est, cum ipsorum exemplo Deum rectè agnoscere, invocare & celebrare discimus, eum amamus, & veneramur, & ingens hoc Dei beneficium, quòd Angelos custodes donavit, grata mente celebramus: contra repelluntur & amittuntur impietate, blasphemis, otio, impuritate sermonis & morum, tyrannide, & injustitia, & cum eorum in locum succedunt Diaboli.

PERORATIO constabit adhortatione ad considerationem immense misericordiae Dei & amoris, quo complexus humanum genus tam praestantes custodes ei addidit.

PRIMÒ, ut considerent genus humanum Deo curæ esse. SECUNDÒ, ut considerent nostram imbecillitatem, & potentiam Diaboli. TERTIÒ, ut considerent magna beneficia, quæ singulis momentis nobis praestant Angeli, dum defendunt Ecclesiam, Politiam, Oeconomiam, & cæterum Scholasticum. QUARTÒ, ut ament virtutes, & studeant retinere hos castissimos & fidelissimos custodes: *Ad extremam gratias ages Domino Deo, quòd ministerio Angelorum hactenus nos defendit, & precaberis eundem, ut deinceps praesidio Angelorum nos defendere dignetur.*

LIX. ELOGIUM AGRICULTURÆ.

INITIUM huic Orationi dabis, si docens, olim consuetum fuisse Romanis, (qui certè inter priscae gentes optimè de rebus statuerunt semper, & iudicarunt,) ut si virum bonum laudare vellent, eum

Q 2

bonum

Vide Orat. Majoragii Praef. 7.

bonum agricolam, bonumque colonum appella-
rent, cuius testem laudabis alterum Latinæ linguæ
solem Varronem. Iidem gentium domitores con-
sueverunt ipsis suis manibus triumphalibus cole-
re agros, spargere semina, disponere arbores, & ar-
ua metiri, quibus metati fuerant castra, quibus gla-
dios, pila, omneque bellicum instrumentum glo-
riosè pertractârunt.

*In PROPOSITIONE polliceberis. Te de laudibus
Agriculturæ breviter dicturum.*

CONFIRMAT. I. *Locus rei dignitatem docebit à
vetustate.* Etenim vita rustica urbanam præcessit
longo temporis interuallo: ante urbes siquidem
fuere rura, & rusticani ante urbanos. Certè Ada-
mus, cum sibi cum conjugè in mundi primordio
consuisset femoralia, tum statim post abiit ad a-
gros colendos, quò Dei jussu erat amandatus. Il-
lustrissimus quisq; apud antiquos pastor fuit, aut
agricola. Quid *Abel*, quid *Abraham*, *Isaac*, *Moyse*,
Jacob? Cum exactis Regibus Romæ publicum
consilium cogebatur, à villis in urbem accersebân-
tur principes viri, unde viatoribus & accensis in-
dita nomina, qui viam inirent, ut accirent Senato-
res in Senatum. *L. Quintius Cincinnatus*, ab aratro
ad Dictaturam vocatus est. Cumque esset Con-
sul designatus, inventus est ab illis, qui eum ad
hunc Magistratum suscipiendum accersebant, te-
nere stivam, *C. Marius* primò agricola, postea mi-
les, postremò Consul & Imperator præstantissi-
mus populi Romani fuit. *Attilius Calatinus* ex a-
gro quem serebat sua manu (unde *Seranus* cogno-
minatus est) ad dictaturam vocatus est. *Cato Cen-
sorius*, omnium bonarum artium cognitione præ-
stans, agri instruendi fuit studiosissimus. *Ab-
dolominus* inter sulcos cum versaretur, Regiæ
Majestatis insignia abs Tyriis oblata suscepit. De-
nique à rebus rusticis sibi imposuerunt nomina

*Columella.
Cicero in
Catone Ma-
iore pro Ros-
cio Amerino
Dionys. Ha-
licar. l. 14.
Antiq.*

Fabii, Lentuli, Cicerones, Pisones, & multi sunt
Locupletes dicti, quòd locos, seu agros frugibus
plenos possiderent.

II. Locus proponet utilitatem Agricultura, cujus
hæc signa habeto, cætera ex Libello de senectute
petiturus. *Explicabis*, PRIMÒ, victum, què agri, vi-
neta, horti, pascua, piscinæ, vel etiã rivuli, qui pra-
ra interfluunt, hominibus præstât. SECUNDÒ, *Pro-*
babis commoda agriculturæ ex sacris Literis, quæ di-
cunt, Prov 28. c. *Qui operatur terram suam replebitur*
panibus. Neq; solum ad ipsos colonos spectat hæc
utilitas sed ad universam Rempubl. ea quoq; dif-
funditur. Hinc Jure Civili constitutum est, ut vel
tempore belli nulla molestia premantur, neque ab
agris suis depellantur coloni. Taceo cæteras im-
munitates, quæ per leges tribuuntur agricolis.

Virg. O fox-
tunatos ni-
miùm &c.

III. Locus docebit eius jucunditatem, de qua con-
sule Catonem Majorem. *recensebis* autem eas præ-
sertim voluptates, quas Vere Aestateq; percipiunt
rustici, testemque cita Horatium:

Diodorus Si-
culus lib. 3.

Beatus ille qui procul negotiis,
Vt prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni scœnore.

PERORATIO *perstringat* milites, agricolarum
vexatores, & omnes eos, qui importunè contem-
nunt vitam rusticam. Non ita sentire *dicos* nobiles
Germaniæ, qui ruri penè omnes habitant. Non
ita sensitse Mâximilianum Rom. Imp. Etenim Æ-
nipontiũ ingressus cum videret in curia hæc car-
minis lapidi incisa:

*Da Adam hæc Evnd Eva Span/
Welcher war do ein Edelman.*
Quando Adã fodiebat humũ, & filiũ Eva trahebat,
Quis vir tum clarus nobilitate fuit?
Quid egit? num se eo versu contemptũ putavit?
Haudquaquam, imo se agricolis similẽ professus,

Infruct
in Austria.

omnem nobilitatem Deo acceptam referebat, ut
& quoscunq; sciret sibi à populo attribui honores:
nam in hunc modum subiecit:

*Ich bin ein Mann wie Jederman/
Nur das mir Gott der Ehren gan.
Sum reliquis par ipse viris; mihi favit honores,
Qui sola terrarum torquet ab axe Deus.*

LX. DETESTATIO SIMONIÆ.

IN EXORDIO dices eos Simoniaca labe esse infe-
ctos, qui exemplo Simonis Magi Rem spiritua-
lem, ut gratiam, Sacramentum Ordinis vel Eccle-
siasticum beneficium, pecunia emunt, vel ven-
dunt.

PROPOSITIO: Te Auditoribus hujus vitii fœdi-
tatem & incommoda in memoriam revocaturum.

CONFIRM. I. LOCUS ab inhonesto, quòd turpe
sit Christianum Christi Legem non observare. At
Christus Apostolis demandavit, ut prædicandi
miraculaq; patrandi munus nullo accepto pretio
obirent. *Grati*, inquit, *accepistis, gratis date*. Vnde
Ioa. 2. v. 14. & omnes vendentes & emētes Templo eiecit, &c.

Ad hæc SS. Patres in Simonis Magi, hujus vitii
auctoris & parentis, factò, quod describit S. Lucas,
Act 8. v. 9. quatuor notarunt flagitia. PRIMUM, tur-
pis lucri, seu avaritiæ, quæ teste Apostolo est *idolo-
rum servitus*. Ideo enim volebat emere Spiritum san-
ctum, inquit B. Augustinus quia vendere volebat Spi-
ritum sanctum, & multas pecunias, ut loquitur Epi-
phanus, *cumulare ac lucrari*. SECUNDUM ambitio-
nis: quoniam, inquit S. Aug. *in mirabilibus ingredi
volebat super se; propterea plus illum delectavit potē-
tia Apostolorum, quàm justitia Christianorum, ubi vi-
dit per manus impositionem Apostolorum, & per ora-
tiones eorum, Deum dare Spiritum sanctum*. TERTI-
UM, Sacrilegii: quia, ut D. Petrus ei objecit, donū
Dei existimavit pecunia possideri posse, hoc est, re
pro fana sacratissimam, imò divinam gratiam, rem
omni-

Mat. 10. 8.

Matth. 21.

Ioa. 2. v. 14.

Eph. 3. v. 5.

*Tract. 20. in
cap. 2.*

Ioan.

Hæres. 21.

In Ps. 130.